

foreløbig 14 medlemslande, heriblandt Danmark, Norge og Sverige. Instituttet ønsker blandt andet at bidrage til at understøtte demokratiseringsprocesser, medvirke til opbygning af en demokratisk kultur og tilbyde hjælp i forbindelse med afvikling af lige og frie valg i nye demokratier overalt på kloden. Det er helt i harmoni med tendensen til at sætte demokratiet på dagsordenen, når det i en deklaration, som citeres i et skrift fra instituttet, (oversat fra engelsk) hedder, at:

»Verden er på vej ind i en demokratiets tidsalder. Demokratiske værdier vinder stadig større udbredelse. Spørgsmålet om styreformer står højt på dagsordenen både nationalt og internationalt, og i de seneste år har der været et opsving i antallet af frie valg verden over« (pjecen 'International IDEA, International Institute for Democracy and Electoral Assistance, 1995).

Tendensen til ikke længere at stille spørgsmålet om "for eller imod demokratiet", men i stedet mere systematisk at fokusere på demokratiets vilkår gør sig også gældende i lande, der i lighed med Sverige almindeligvis vil blive betegnet som demokratiske. Det gælder eksempelvis Australien og Storbritannien, hvor der for sidstnævntes vedkommende i tilknytning til universitetet i Leeds er oprettet et center for demokratiseringsstudier.

Demokratiet på den danske dagsorden

Også i Danmark har der i de senere år i den offentlige debat været en stærk fokusering på demokratiets vilkår i det danske politiske system. Hvis en påstand i det svenske demokrati-råds seneste rapport står til troende, nemlig »at en livlig demokratidebat er et sundhedstegn« (Olof Petersson m.fl.: 'Demokratirådets rapport 1996: Demokrati og lederskab', SNS, s. 10), har det danske folkestyre været sundt siden Anden Verdenskrig, og måske har det ikke været sundere, end det er nu.

Således hedder det i en litteraturoversigt over den danske demokratidebat, at der siden 1945 og frem til i dag har været en voldsom interesse for demokratispørgsmålet, som tillige har et meget bredt tag i den danske befolkning:

»Ja, faktisk synes demokratiet at være et af de emner, der har optaget den offentlige debat mest. Den overvældende interesse for demokratispørgsmålet, som kan iagttages såvel i den samfundsvidenskabelige som i den offentlige

debat fra 1990 og frem, er således ikke alene et modelune, men en midlertidig intensivering af en debat, der til stadighed synes i gang i det danske samfund.« (Eva Sørensen: Bibliografi i udvalg: Dansk politisk demokratidebat efter 1945, Institut for Statskundskab, KU, arbejds-papir 1994/2, s. 3).

Som citatet antyder, gør interessen for folkestyrets og demokratiets vilkår sig gældende ikke blot i den offentlige debat, men også i uddannelses- og forskningsmiljøer. Et par højskoler har publiceret debatbidrag om demokratiet. Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd har i de senere år haft 'demokrati' som forskningsmæssigt satsningsområde. Flere universitetsinstitutter har publiceret skrifter og afhandlinger om demokrati og demokratirelaterede temaer.

I en anmeldelse af et sådant skrift giver formanden for det svenske demokratiråd - nok med tungen i kinden - et billede af det danske folkestyre set med svenske øjne:

»Det är nu länge sedan som Sverige betraktade sig som nordisk världsmästare. De senare årens ekonomiska och politiska kris har lett till självtvivvel och ett sökande efter förebilder utanför landets gränser. Danmark har därmed kommit att framstå som det stora idealet.

De danske föräldrarna styr barnens skolor i ett participatoriskt paradys. Danmark har förverkligat ett välfärdssamhälle utan en patriarkal och förkvävande statsmakt. De civiliserade danskarna vet sedan länge att leva i Europa. Kartoffelkurer och minoritetsregerande bevisar att danskarna till fullo behärskar den efterindustriella erans svåra statskonst.« (Olof Petersson: *Politica*, 1996, nr. 1. s. 216).

Og i en analyse fra begyndelsen af 1990'erne af udviklingen i det danske politiske rodnet hedder det med henvisning til undersøgelser fra EF, at Danmark er et af de EF-lande, hvor folk er mest tilfredse med demokratiets virkemåde og også med tilværelsen i almindelighed (Niels Thomsen: *Det politiske rodnet - folk og politikere i vor tid*, i: *Vi og vore politikere*, Spektrum, 1992, s. 65).

Tager man citaterne her og påstanden fra Demokratirådet om, at en livlig demokratidebat er et sundhedstegn, for pålydende, forekommer det derfor ikke særlig velbegrunderet at tale om krise for det danske demokrati (jf. også P. Svensson, *Demokratiets krise?*, *Politica*, 1995: s. 15 og 382-385).